

Самарський Пустинно-Миколаївський монастир Самарський Пустинно-Миколаївський монастир знаходиться у м. Новомосковськ. Монастир є пам'яткою архітектури національного значення. Точної дати заснування монастиря невідомо. Відомо, що наприкінці XVI ст. польський король Стефан Баторій подарував козакам землі вздовж річки Самара. Козаки освоїли ці землі, збудувавши тут невелике укріплення, дерев'яну церкву та житлові приміщення. 1602 рік вважають датою заснування монастиря, бо саме в цей час монастир очолив перший настоятель отець Паїсій з Києво-Межигірського монастиря. Керував монастирем Запорозький Кошовий Отаман. В монастир привозили поранених козаків.

Для монастиря, період з XVII по XVIII ст., був періодом неодноразових нападів та спустошень. В цей час була зруйнована церква, що була при монастирі, але вже у 1672 році її знову відбудували та освятили. В середині XVIII ст. був побудований трапезний храм.

У 1787 році на місці дерев'яної церкви побудували Миколаївський собор. На початку XIX ст. починається період активного будівництва на території монастиря. В цей період було побудовано Преображенську церкву, готель, заїжджий будинок, нові келії монастиря, нова мурована дзвіниця та Георгіївська церква.

В Радянські часи монастир був закритий. Монастир використовували, як притулок для інвалідів, а пізніше тут був інтернат для дівчат з розумовими вадами.

У 1998 році був переданий до Української Православної Церкви.

До сьогоднішнього дня збереглися Миколаївський собор, побудований в стилі бароко та келії, де знаходиться Георгіївська церква.